

贵州文旅的“小而美”

Guef Zheub Raol Drongb Lek“Mit Tab Rongt Ngoux”

□ 黄若佩

初秋的贵阳清镇市红枫湖镇大冲村,湖面如镜,远山含黛。傍晚时分,晚霞将天际染成一片粉红,余晖落在粼粼水面上,沿湖而建的几家新式村咖错落有致。游客三三两两临窗而坐,手边一杯咖啡,眼前一湖碧水,松弛的慢生活气息扑面而来。

“以前游客来了,想找个地方坐坐都没有。现在不一样了,很多人来喝咖啡陪拍照,一坐就是一下午。”大冲村村委会副主任林科忠说,变化始于一年前,几个年轻人把一家烧烤店的闲置角落改造成了湖畔咖啡馆,不新占一寸土地,用轻改造盘活了原本沉寂的空间。如今,7家咖啡店沿湖而开,每一家都由闲置农房改造而来。一杯咖啡,让大冲村从游客匆匆路过的村庄,变成了愿意停下来、住下来的地方。

咖啡店,激活一个村庄。这样的“小而美”文旅新业态,正在贵州山乡悄然生长。不搞大拆大建,不依赖大规模资源投入,在老屋、老手艺、老村寨里重新定义价值,一股轻量化、精品化、特色化的文旅新风扑面而来。贵州省社会科学院传媒与舆情所助理研究员肖越表示,一间老屋改造的茶馆、一个手艺人的工坊、一片空地打造的露营地,就能撑起一个有模有样的文旅业态。其核心竞争力在于体验的深度和情感的温度,推动乡村文旅从“谁占有资源”走向“谁定义体验”,让价值创造更加立体多元。

乡村咖啡之外,乡村书店则为乡土文旅注入了更深厚的文化底蕴。雷公山腹地,海拔1300米的乌东苗寨深处,藏着一间不大的书店——诸野书店。几十平方米的空间里,几排书架靠墙而立,12000册书、1000多个品类,几乎全是与贵州在地文化、民族历史、民俗风情相关的黔版书。就是这样一间藏在深山苗寨里的小书店,却吸引着越来越多游客专程走进来。

“这些书在城市少人问津,但在苗寨,就是独一无二的‘答案之书’。”书店负责人袁鑫说。游客在苗寨产生的疑问,都能在这里找到答案。例如一本介绍苗族鼓藏节的书,让游客读懂这个13年一次的仪式。谈及打造书店的初心,袁鑫说,几年前做乌东文旅时,发现村子缺一个文化入口,最初做书店,就是想给游客一个休憩的地方,更是为苗寨打造一个文化空间。2025年书店营收60万元。

在黔南布依族苗族自治州荔波县朝阳镇洪江村,随着艺术乡建推进,一批“小而美”业态在此生长。这个曾超三分之二青壮年外出、114栋布依传统干栏式房屋濒临倒塌的村子,通过宅基地“三权分置”改革,吸引105名中外艺术家陆续入驻。随着48栋老屋

被改造为工作室、书院、咖啡馆等,20多家民宿相继落地,美育基地里摄影展、陶艺展等轮番登场,破败老屋变身诗歌分享厅,一系列“小而美”业态渐次生长,吸引着越来越多游客走进来。

已在村中旅居近半月的河北游客蔡萌说:“早上推开窗就是山雾,出门就能逛展览、看艺术家画画,晚上和村民一起吃饭。住在这里,就是一种美的享受。”

以微改造焕新老村寨,以深体验替代浅观光,让沉寂的乡土资源焕发持久生机与活力,贵州山乡的“小而美”文旅风,吹拂的不只是山乡一隅。

Ndox zal lek Guef Yangx Shif Qingb Zhenf Shif Hongx Fengb Hux Zhenf Daf Chongb Cumb,lob bangl dlex nchab suk dlaif ad,drongb dleb nzhuab vaos.Yuad Zhouk ndox touk, hnob bongb blend lol ndox uat lab vaos. Hnob bongb det drout shout dlex,muax aob bib yif kab feib chab sheud drout ndol bangl dlex.Duax njis uat shit lek khuat aob bib dol aob bib dol buab drout lob khaod zhed nyaob, shout del duad ib khaob kab feib,daof ndex bof dout bangl dlex nzhuab vaos, ged nyaob rongt mangf mangf ch-uab plot lol.

“Touk nzod khuat duax,sangd ntrad lob deb qeut nyaob nyaob doub zhit muax.Nil nad zhit ib yangf leuf,hend ndout nenb lol haod nad houk houk kab feib geut qeut dluab,ib nyaob douf yaos ib dangs hnob.” Daf Chongb Cumb Cumb Weid Huef Fuf Zhud Renf Linx Kob Zhongb haik das,haod nad yaos ib xongt daof ndex kheb del hlondg lek,aob bib dol ab hluak muab sha-ob kaod dianf zhit muax qeut shid lek qeut hlondg uat ndos bangl dlex kab feib guand,zhit dout ndout zhanf deb qeut chab,zhos hlondg mit nzhih khaod qeut ghob shid dout.Nil nad,muax 7 lob kab feib dianf zaox ndos bangl kheb,kuat yif doub yaos muab zhed laif zhit yuad hlondg lol.Ib kaob kab feib,jat Daf Chongb Cumb duax njis uat shit lek khuat shait shait tlout dluat lek rex raol,zat uat nil nbaox sangd ndrel nghel lol, nyaob nghel lol lek deb qeut.

Kab feib dianf uat drout raol muax ged sheud lol.Uat nad“mit tab rongt shaib” lek ged njis uat shit nyex taif chab,zhengf nyaob Guef

Zheub houd raol drongb mangf mangf hlob sheud lol.Zhit naf dleuk naf uat,zhit sangd naf gueb mox ndout bend teux ngangs mol,draod dinf yif zhed loul,zeux del loul,raol loul houd lek jaf zhix,ib zox qingb liangf huaf,jingb pind huaf,tex sex huaf lek ged njis uat shit juat chuab lol.Guef Zheub Shengd Shef Huef Kob Xox Yuanf Chu anx Meix Tab Yux Qingx Sod Zhuf Lid Yanb Jiuf Yuanx Xaob Yuex haik das,ib qa-ngd zhed loul dleuk uat lek chax guand,ib dol guk zeux del lek zhed uat nof, ib dlaif kongf qeut uat lek luf yingx dif,douf zeux uat sheud rongt lek ged njis uat shit nyex taif. Nil lek hex xinb jingf zhengb lix yaos tid nyanf lek shenb duf tab qingx gand lek wenb duf,ceub dout drongb raol ged njis uat shit duax “lenx dus muax zib yuanx”mol drout “lenx dus dinf yif tid nyanf”jat jaf zhix uat dout gengf ndout.

Houd raol chux kab feib dianf, drongb raol zhed muas ndeud ndros houd raol ged njis uat shit nzid dob gangb ged jait.Leix Gongb Shanb houd bleud drongb,nyaob 1300 mid shab lob Wub Dongb raol hmongb houd,muax ib lob zhit lox zhit dlangd lek zhed muas ndeud——Zhub Yed Shub Dianf. Houd zhed ndeud muax aob bib jouf pingx mid dlangd,aob bib paix ndeud jaf kaof pangb nzhangt sheud dout, 12000 pout ndeud, 1000 ndout lob pind leif,dex ndeud dout yaos haik Guef Zheub deb qeut zzox jit,minx cux genb guf,gangb lil ged jait.Lob zhed muas ndeud raik drout houd raol hmongb,nghol dout yuef lol yuef ndout lek khuat ngangs lol ha-od nad.

“Dex ndeud nad nyaob houd langs zhit muax nenb shaib,had has nyaob houd raol hmongb,nil yaos zhos muax ib pout lek ‘daf nggangf ndeud’.” Zhed muas ndeud dol fuf zex nenb Yuanx Luanx haik das. khuat nyaob houd raol hmongb muax dex zhit boub lek,doub kod yil nyaob pout ndeud houd ntrad dout daf nggangf.Suk uat ib pout shout hmongb gud zangx jex lek ndeud,jat khuat geuf boub lob jaix nad 13 xongt lek gangb ged.Haik zos uat sheud zhed muas ndeud lob shab sangd,Yuanx Luanx haik das, nyaob daof ndex aob xongt uat

Wub Dongb ged njis uat shit touk, boub dout houd raol yuad wenx huaf khaod qeut ngangs lol,zuef sob uat shuf dianf,douf zhos sangd ndros dex khuat uat lob qeut shot ros, gengf yaos ndros raol hmongb uat ib lob wenx huaf kongb janb.Xongt 2025 zhed muas ndeud shout dout zax 60 wangf.

Nyaob Qianx Nanx Zheub Lif Bob Xanf Chaox Yangx Zhenf Hongx Jangb Cumb,ndros dout yif shux xangb janf ceub ngangs,ib cat “mit tab rongt shaib” nyex taif nyaob haod nad hlob hlangd.Daof ndex haod nad muax ib bangf ndout dob hluak mol ndrout rongd, 114 lob yid zhed loul zhit bof lek raol,tlout dluat ghuat zhed “sanb quanx fenb zhiif” gaid gex,jat 105 lenx zhongb waif yif shux jab nyaob ngangs lol.Ndros dout 48 lob zhed loul hlondg uat gongb zox shix, shub yuanf, kab feib guand,20 ndout yif zhed shot uat sheud lol,meid yux jib dif lid shex yingd zhand,taox yif zhand lal uat sheud lol,zhed loul bual lux hlondg uat shib gob fenb xangd tingb,ib cat “mit tab rongt shaib” nyex taif uat yol hlob hlangd,nghol dout yuef lol yuef ndout lek khuat mol ngangs lol.

Nyaob houd raol muax caik hlit lek Hox Bex dol khuat nbrit hot Caif Mongx haik das: “Sheud nzod kheb khaod zhed bof dout drongb huab,deuf drongx douf zeux njis zhand land, shaib yif shux jab huaf huaf,hmaot ndox ndros houd raol dex nenb ib ged naox juas. Nyaob haod nad ,douf yaos ib zhangd rongt lek xangd shout.”

Muab khaod qeut hlondg mit mit uat drout raol ghob zat raol chab, muab shid ged boub dob lol hlondg uat ged mol njis shaib ib blues,uat drout nyaob houd raol uat nyaob nzhas daot draod muax ros tab muax shat nyaob mol nded.Guef Zheub raol drongb lek“mit tab rongt ngoux” njis deb qeut juat,chuab lek zhit yaos drongb raol ib lob khaod qeut.

(来源:天眼新闻 翻译:古红梅 译审:罗兴贵)

双语新闻

汉文·苗文(西部方言)对照

单刀岭

Vangx Diuk Niangl

Niangb diot Fangb Hxib bangf jox hsat nangl ,vangx hvib bil seil , dob diongl dob gif.Maix ib laib bok hvib hvib,jox fangb nongd dol naixgol hos Vangx Jus Dangd.Laib Vangx Diuk Niangl gid denx maix ib laib vangl,gol hot Vangl Jex Hsangb.Laib Vangl Jex Hsangb non-gd hvib lins niox,ax liek xangf xangf id.Jox fangb nongd maix ib bas hxak gol hot:Ngit hxid hsangb bat lil,Ngit xend hlieb det mangl.

Laib Vangl Jex Hsangb ib pit jus ngit dax mongl,ghax ngit bongf Fangb Hxib diub yis,hmat dax laib Vangx Diuk Niangl nongd,sail niangb ib leib ghab nins ghot haib.

Niangb diot hniut hlat 4 bangf ib hmangt,bet bet seux zek gab ab, jus muf jent dax,dail naix seix hngand hvent gud yud.Zongb Gof Gongb Nongf Hunf Jenb Did Qif Jenb ed khangd jend,jul hnaib jul hmangt lol, dax leit laib Vangl Jex

Hsangb nongd,xangf id dol mongl dol hmangt yangx.Ghax niangb diot xangf id,dol yongx Hongf Jenb khat gad lins niox,mais ves jul,ghax sangx mongl diub vangl vangs gad nongx, dangl ghangb dot hxet ves.Weid lia-ox ax git gux jox dol jid dax bad daib,nenx dol ghax nongt hangb mongl.Ait nend,dol yongx Hongf Jenb ghax dod khat hangb mongl, ghax fat laib Vangl Jex Hsangb mongl yangx,mongl leit ghad juf lil gid gid dol bangf laib ghab vangx gid waix jef xongb lob niox.Niangb diot hangd nongd hxet ves jus ib hxot daib,diangd nongt hangb mongl denx mongl.

Dangl ghangb lol,diub vangl bangf dol naix bub laib gheb gid nongd yangx.Nenx dol hlaid mif bil diot dol yongx Hongf Jenb,hent ne-nx dol diot dol yongx vut.Ax lax,di-ub vangl dol naix dax mongl ghab vud dias ngix,niangb dol yongx

Hongf Jenb hxet ves bangf laib khangd qut qeb dot ib diangb diuk laid(nax not hot dios diuk niangl) , gid waix dail maix dol Hongf Jenb bangf yend yend,ghax bub dios dol yongx Hongf Jenb dal bangf,ngit bongf ghax nongt genx dax,nos sos dol Hongf Jenb fat diub vangl bangf xangf id,dangx dol ghax hmat hot: “Hongf Jenb jef dios bib naix not bangf laib duid wux”,weid liaox nins vut dol Hongf Jenb,dangx dol ghax ait laib nangx bit gol ait“Van-gx Diuk Niangl”.

laib ghab nins ghot xangs sos xangf nongd.

(来源:《红军故事荟萃》 翻译:陈绍洁 译审:张成)

红军故事

汉文·苗文(中部方言)对照

我相信

Yaoc Senk

想飞上天和太阳肩并肩
世界等着我去改变
想做的梦从不怕别人看见
在这里我都能实现
大声欢笑让你我肩并肩
何处不能欢乐无限
抛开烦恼勇敢的大步向前
我就站在舞台中间

我相信我就是我
我相信明天
我相信青春没有地平线
在日落的海边
在热闹的大街
都是我心中最美的乐园
我相信自由自在
我相信希望
我相信伸手就能碰到天
有你在 我身边
让生活更新鲜
每一刻都精彩万分
I do believe

想飞上天和太阳肩并肩
世界等着我去改变
抛开烦恼勇敢地大步向前
我就站在舞台中间

我相信我就是我
我相信明天
我相信青春没有地平线
在日落的海边
在热闹的大街
都是我心中最美的乐园
我相信自由自在
我相信希望
我相信伸手就能碰到天
有你在 我身边
让生活更新鲜
每一刻都精彩万分
I do believe

我相信(我就是我)
我相信(自由自在)
我相信(我相信 我相信)
I do believe

我相信我就是我
我相信明天
我相信青春没有地平线
在日落的海边
在热闹的大街
都是我心中最美的乐园
我相信自由自在
我相信希望
我相信伸手就能碰到天
有你在 我身边
让生活更新鲜
每一刻都精彩万分
I do believe

Xangk bens qak menl nyimp dav maenl sap kganc sap Maenl dih gas yaoc bail weex biinv Xnagk dos meix bialen dianl buh kgeis yaot banx lis nuv Nyaoh naih yaoc ledp weex lis wenp Songk soh laox gol aol yac daol sap kganc sap Doiv nup eis lis longce kuamp nas gol Baenv bail longce nyens guas sais jangs laox qamt bail nas Yaoc suh jenc nyaoh dav taic yik

Yaoc senk yaoc suh jangs yaoc Yaoc senk maenl mus Yaoc senk wap xic naengl nyix kgeis lis kgangl biinge dih Nyaoh nyedc douc dogl geel heit Nyaoh dav kgail nagl Ledp jangs longce yaoc doiv zil lail doiv zil lamt Yaoc senk ags wamp ags nyaoh Yaoc senk meix xangk Yaoc senk longx miac laengx guac touk menl Lis juh nyaoh geel xenp yaoc Dos nyanl maenl naengl lail dah Mix xic xeds lail lamt wenp mange Yaoc senk yaoc

Xangk bens qak menl nyimp dav maenl sap kganc sap Maenl dih gas yaoc bail weex biinv Baenv bail longce nyens guas sais jangs laox qamt bail nas Yaoc suh jenc nyaoh dav taic yik

Yaoc senk yaoc suh jangs yaoc Yaoc senk maenl mus Yaoc senk wap xic naengl nyix kgeis lis kgangl biinge dih Nyaoh nyedc douc dogl geel heit Nyaoh dav kgail nagl Ledp jangs longce yaoc doiv zil lail doiv zil lamt Yaoc senk ags wamp ags nyaoh Yaoc senk meix xangk Yaoc senk longx miac laengx guac touk menl Lis juh nyaoh geel xenp yaoc Dos nyanl maenl naengl lail dah Mix xic xeds lail lamt wenp mange Yaoc senk yaoc

Yaoc senk (yaoc suh jangs yaoc) Yaoc senk (ags wamp ags nyaoh) Yaoc senk (yaoc senk yaoc senk) Yaoc senk yaoc

Yaoc senk yaoc suh jangs yaoc Yaoc senk maenl mus Yaoc senk wap xic naengl nyix kgeis lis kgangl biinge dih Nyaoh nyedc douc dogl geel heit Nyaoh dav kgail nagl Ledp jangs longce yaoc doiv zil lail doiv zil lamt Yaoc senk ags wamp ags nyaoh Yaoc senk meix xangk Yaoc senk longx miac laengx guac touk menl Lis juh nyaoh geel xenp yaoc Dos nyanl maenl naengl lail dah Mix xic xeds lail lamt wenp mange Yaoc senk yaoc

(汉文·侗文对照 文:刘虞瑞 翻译:王喆 译审:潘永荣)

好人好梦

Wenz Ndil Henz Ndil

烛光中你的笑容
暖暖的让我感动
告别那昨日的伤与痛
我的心你最懂
尽管这夜色朦胧
也知道何去何从
我和你走过雨走过风
慢慢地把心靠拢
就让我默默地真心为你
一切在无言中
有缘分不用说长相守
有感觉与众不同
就算是人间有风情万种
我依然情有独钟
亲爱的我永远祝福你
好人就有好梦

Ndael fixzugt nac mbongltreul mengz Raurecmhreemh haec gul ndangl xangs Dungebyah gaais jeect riangz gaais jaic ngonzlianz Ndanlsaml gul mengz rox dol Beehnauz jachenz nix lazlaaz Yieh roxheeh haz bail geazlaez Gul riangz mengz byaaic jaangl wenl jaangl rumz ies Naaihnaaih haec ndanlsaml dungxnamz Xih haec gul jamxjaangc yungth saml dois mengz ndil Maaic miz xac nauz haaus laail Mingh dungchoz miz xac ngonznongzn dungxqyus Haec ndanlsaml miz lumc wenzlaail Beehnauz lacmbenl lix xianl faanh ndanlsaml maaic Gul langc gah maaic mengz buxdoh Saaulyx hee gul aangsjol mengz guehnaaus Wenz ndil xih banz henz ndil

(汉文·布依文对照 文:樊孝斌 翻译:黄初益 译审:王正直)